

"ויאהב יצחק את עשו כי ציד בפיו"

מאת : עזרא מרום

"ויאהב יצחק את עשו כי ציד בפיו" (כ"ה, 28) היתכן שאבא אוהב את בנו רק בגלל שמביא לו בשר טעים? האם הוא מתעלם ממצבו הרוחני והמוסרי? נדון בשאלה כיצד יצחק התעלם מתכונותיו הרעות של עשו? זאת ועוד: אצל רבקה כתוב "ורבקה אֹהַבַת את יעקב" ואילו על יצחק נאמר: "ויאהב יצחק את יעקב כי ציד בפיו". אצל רבקה לשון הווה, אצל יצחק לשון עבר. מדוע שינה הכתוב לשון זו? .

בגמרא שבת פ"ט: נאמר שלעתידי לבוא הקב"ה אומר לכל אחד מהאבות " בניך חטאו". אברהם עונה ימחו על קדושת שמך, גם יצחק משיב אותה תשובה. לבסוף נשאל יצחק והוא מגיב באופן שונה לחלוטין ומנסה ללמד סנגוריה על ישראל החוטאים. הוא אומר לקב"ה שהם בניו שהרי קראת להם: "בני בכורי ישראל" (שמות ד', 22). בסופו של דין ודברים שבו מגיע יצחק לחשבון שאדם יכול לחטוא רק במשך 25 שנה מתוך 70 שנות חייו אומר יצחק לקב"ה " פלגא עלי ופלגא עליך" חצי עלי וחצי עליך שהרי הם בניו והם גם בניך.

לאור האמור לעיל מתבקשת השאלה: האם אברהם איש החסד לא יכל לסנגר על בניו וכנ"ל לגבי יעקב? התשובה: לאברהם וליעקב לא ניסיון של קירוב רחוקים ואילו ליצחק היה ניסיון אישי בכך שהרי עשו התרחק מדרך ד' ומצוותיו ואעפ"כ יצחק קירבו. גם לאברהם היה בן שסרח, ישמעאל, אך אברהם הגיב בצורה אחרת הוא לא התנגד לגירוש בנו ולא קירב אותו. יצחק אומר לקב"ה כשם שאני קירבתי את בני את עשו כך גם אתה קרב את בניך וסלח להם.

לאור הנ"ל המלים " כי ציד בפיו" מתפרשים בצורה אחרת לחלוטין. כי ציד בפיו, אינה הסיבה לאהבת יצחק את עשו כמו שחשבנו אלא "בפיו" מתייחס ליצחק ולא לעשו: הוא מכריח את עצמו לאהוב את עשו כדי שיהיה לו (ליצחק) פתח לסנגר על עם ישראל החוטאים. לפי זה המילה "ציד" לא מתייחסת לאוכל כי אם לפתחון פה, לתירוץ!.

הרחמן הוא יברך אותנו כמו שנתברכו אבותינו אברהם, יצחק ויעקב: בכל מכל כל, כן יברך את כולנו יחד במהרה בימנו ונאמר אמן!.